

NAŠA KOMUNA

GLASILO OBČINSKEGA ODBORA SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNEGA LJUDSTVA VIČ-RUDNIK

Leto 1.

Ljubljana, 27. aprila 1961

Številka 3

Pred 20. leti — 27. aprila 1941 so se v tej vili na Večni poti — na terenu naše komune sestali predstavniki raznih političnih organizacij in sklenili ustanoviti Osvobodilno fronto slovenskega naroda. OF je v kratkem postala edina in vodilna sila, ki je pod vodstvom Komunistične partije vodila oboroženi boj proti okupatorju. V spomin na veliki dogodek praznujemo prebivalci naše občine 27. april kot svoj občinski praznik

Delovnim kolektivom pred praznikom

Smo tik pred največjim praznikom delovnega ljudstva vsega sveta — 1. majem.

Prepričani smo, da sta zgodovina delavskega razreda, njegov boj za lastni obstoj in dosego osnovnih pravic, ki naj bi pripadale delovnemu človeku, tako tesno povezana s tem pomembnim dnem, da ga ne bi smel prezreti niti najmanjši delovni kolektiv, niti posamezen delavec.

Zlasti za delovne ljudi naše širše in ožje domovine je ta dan nadvse pomemben zato, ker vse tisto, za kar se še vedno na žalost bore milijoni delovnih ljudi na vseh koncih sveta, pri nas dejansko že imamo. Za to se pa imamo zahvaliti uspešni ljudski revoluciji, ki nas je stala mnogo žrtev in oblasti, ki je zrastle iz delavskega razreda.

Slehnemu delovnemu človeku pri nas je docela jasno, da zgodovinska Marxova parola: „Tovarni delavcem“, pri nas že dolgo ni več samo fraza, pač pa praktično uveljavljena stvarnost — pravica, ki so jo člani dosedanjih delavskih svetov v teh desetih letih nazaj vedno bolj izrazito uporabljali pri vsakodnevnem gospodarjenju.

Tudi zahteva po pravici do dela, je bila v predvojni Jugoslaviji problem številka 1, (tega se starejši delavci prav dobro spominjamo), je danes samo trpek spomin za naše delovne in delavljne ljudi.

Ce so naši delovni ljudje celo pod bivšim monarhističnim režimom praznovali 1. maj, ko se je bilo treba skrivati pred aparatom žandarmarije in policije in so dostikrat padale tudi žrtve, bomo v svobodni domovini kot vsa leta tudi letos praznovali ta dan na čim bolj slavnosten način v vseh naših delovnih kolektivih.

Zato pozivamo vse delovne kolektive gospodarskih organizacij, prosvetno-vzgojnih, znanstvenih

Spomin

Josip Vidmar o uslanovitvi Osvobodilne fronte

Tistega dne v aprilu 1941 se je Boris Kidrič oglašil pri meni sorazmerno zgodaj dopoldne. Stanoval sem takrat v očetovi hiši na Večni poti št. 3. Podal mi je z nekoliko nervoznim smehljajem in z bogvedi kam zamišljenimi očmi roko in mi dejal, da bi imeli ta dan sestanek v mojem stanovanju, seveda, če se s tem strinjam. Strinjal sem se. Celo razveselil sem se, kajti družba, ki se je jela snovati v zvezi z delovanjem Društva prijateljev Sovjetske zveze in ki je obstajala že leto dni, mi je bila v tistih politično tako dramatičnih časih prava potreba. Ob fašističnem napadu na Jugoslavijo pa se je razgubila, zakaj naši tovariši komunisti, ki so poprej vzdrževali z nami stalne stike, so odšli kot prostovoljci k vojaškim enotam. Od začetka aprila, ko me je imenovano društvo poslednjič poslalo v Beograd na sovjetsko predstavništvo in k nekaterim novim domačim ministrom, sem ostal brez kontakta s komunisti in brez povezave z ostalimi člani tega društva, kajti vrnil sem se šele po napadu na Jugoslavijo. Od zloma Jugoslavije do vrnitve prostovoljcev v Ljubljano pa je tudi preteklo precej dni. Zdaj so se stiki obnovili in Kidrič je sedel pred mano in že sva razpravljala o usodnih dogodkih, ki so se prehitevali na evropskem političnem odru. Seveda me je zanimal tudi sestanek, ki mi ga je naznanil, toda na moje vprašanje, mi je dal zelo nedoločen odgovor, češ, da vse udeležence poznam in da se bomo pač pogovorili o potrebnih in nujnih stvareh. Bil je konspirativen in ni želel pred časom govoriti o zadevi, ki se je imela ta dan izvršiti.

Kakor kasneje toliko naših sestankov, je bil tudi ta organiziran konspirativno. Zame je bila to popolna novost. Povabljeni so prihajali posamično, in sicer v presledkih po najmanj pol ure; zaporednosti njihovih prihodov se ne spominjam več. Tako je trajalo precej časa, dokler se nismo zbrali vsi. Kakor znano, se je sestanek udeležilo osem oseb. Trije komunisti: Boris Kidrič, Aleš Bebler in Boris Zihlerl; trije kulturni delavci: profesor France Šturm, Ferdo Kozak in jaz; kot predstavnik Sokolov je bil navzoč Jože Rus in kot predstavnik krščanskih socialistov Tone Fajfar, ki sem ga nemara takrat srečal prvič.

V imenu komunistov, ki so sestanek sklicali, je za začetek spregovoril Boris Kidrič, ki nam je sporočil, da nas želi komunistična partija informirati o svojih pogledih na položaj in o svojih načrtih za bodoče delovanje. Analiziral je najprej zunanje-politično situacijo, prešel nato na situacijo v Jugoslaviji kot celoti, naposled pa še na

politični položaj v Sloveniji. V zvezi s to analizo je razvil pred nami akcijski načrt partije: treba je ustanoviti anti-imperialistično fronto, v kateri naj bi se pod vodstvom KP strnile vse pozitivne slovenske ljudske sile in osebnosti in v katero bi bile povabljene vse nekompromitirane slovenske stranke ali frakcije strank ali skupine in vsi njihovi nekompromitirani člani, skratka ustanoviti je vsenarodno protiimperialistično gibanje pod vodstvom KP. Program tega gibanja bi vseboval nepriznavanje razkosanja Slovenije in Jugoslavije in organiziranje takojšnjega oboroženega odpora zoper okupacijo.

Priznati moram, da me je misel o takojšnjem oboroženem odporu presenetila in tudi prestrašila. Pričakoval sem predlog za organizirano in smotno vodeno pasivno rezistenco, za tih, toda viden protest zoper okupatorja, toda oborožen odpor? Kako in s čim? Spominjam se, da sta Jože Rus in Tone Fajfar drug za drugim takoj sprejela predlog KP v celoti. Mi trije kulturniki pa smo bili počasnejši. Hoteli smo vedeti, kako si je konkretno predstavljati oborožen odpor in njegovo organizacijo. Pojasnili so nam, da gre kajpada za partizanske akcije ali z drugo besedo za gerilsko vojno. Poslušal sem in gledal skozi okno. Zunaj je lil hladen pomladanski dež. Gverila? In zime? In prehrana? In strahotni vojaški in policijski stroj obeh okupatorjev? Ali ne bi bilo to brezumno početje, ali smemo prevzeti odgovornost za vse žrtve in za vse, kar bo temu sledilo? Bilo mi je tesno, priznam. Toda ali drugačna častna pot sploh eksistira? Ali tiha pasivna rezistenca ne bi našla svojega konca v malodušnosti in poniglavi podločnosti? Ne, rajši vse, kot to. Bolje vse, kot to. Naši tovariši komunisti so imeli prav. Tvegano? Nedvomno, toda kako drugače rešiti čast naroda in njegovo bodočnost, ali celo njegovo eksistenco? Drugega izhoda res ni bilo.

Ko smo se za program KP izjavili tudi kulturniki, smo si segli v roke in se pričeli razhajati. Tudi razhod je bil konspirativen. Trajal je precej časa. Ko sem naposled ostal sam, me je poiskala moja pokojna žena, ki je želela vedeti kakšen sestanek je to bil. Dejal sem ji, da smo sklenili, kar smo skleniti morali; da gre za zelo daljnosežne in usodne in morda odrešilne stvari slovenskega naroda, ki imajo tak značaj, da je zelo malo verjetnosti, da bi kateri od udeležencev tega sestanka čez leto dni še živel. Molče mi je stisnila roko. Ali je trepetala samo njena? O tej stvari nisva govorila več.

in zdravstvenih ustanov, naj delavski praznik 1. maj dostojno proslavimo s primernimi programi in slavnostnimi govori. V slavnostnih govorih naj bi razen mednarodnega pomena tega velikega praznika ne prezrli dogajanj s področja gospodarstva in pomembnosti novih gospodarskih instrumentov, ki dajejo kolektivom iz dneva v dan večjo samostojnost. Poudarili pa naj bi tudi uspehe prosvetno-vzgojne in znanstvene dejavnosti in uspehe na področju zdravstva, kjer se uve-

lavlja povsem nova politika nagrajevanja in soodločanja kolektiva.

Pozivamo vse delovne ljudi in vse občane, naj se tudi polnoštevilno udeležijo prvomajske gospodarsko-vojaške parade v Ljubljani, na dan prvega maja.

Naj živi 1. maj, praznik delovnega ljudstva!

Občinski sindikalni svet
Ljubljana-Vič-Rudnik

Vsem delovnim ljudem naše komune čestitajo za občinski praznik — 27. april in jim hkrati žele ob 1. maju še veliko delovnih zmag

Občinski ljudski odbor, Obč. komite ZKS, Obč. odbor SZDL, Obč. komite LMS, Obč. sindikalni svet in Obč. odbor ZB NOV Vič-Rudnik

SO RES KRIVI INSTRUMENTI?

Naša podjetja in izpopolnjeni gospodarski sistem

Človek ima vtis, da se vodilni ljudje iz gospodarstva še zmeraj premalo zavedajo, da predpisi niso plod razgovorov in sklepanj v kolonijah, marveč so temeljito premišljeni akti, ki jih narekuje praksa.

Ni čudno če se že slišijo razne kritikasterske pripombe na račun novih instrumentov. Tudi prejšnji sistem je bil pogostokrat na tapeti, zlasti eden od pomembnih instrumentov — minimalni osebni dohodek. To neekonomsko merilo osebnega dohodka, ki je gospodarske organizacije sililo k pretiranemu povečevanju števila zaposlenih je torej ukinjeno, vendar je po mnenju nekaterih spet nekaj narobe. Morda je v nekaterih gospodarskih organizacijah res narobe, vendar — so temu res krivi instrumenti, ali pa gre morda za razne slabosti in za kratkovidnost v dosedanji politiki nekaterih gospodarskih organizacij?

Tam, kjer so se recimo zainvestirali — kjer so brez zadostnega premisleka pretirano povečevali vrednost osnovnih sredstev, tam prav gotovo niso ravnali pametno. Naj navedem primer Ljubljanskih opekarn, kjer so zgradili sodobno krožno peč za žganje opeke. Investirali so 210 milijonov in od tega je sam kolektiv prispeval dobrih 90 milijonov dinarjev. Zdaj ne vedo, kaj bi v tej moderni peči žgali, niso namreč hkrati povečali tudi zmogljivosti za proizvodnjo surovih izdelkov. Zdaj je treba plačevati anuitete, tečejo obresti na osnovna sredstva, investicije pa ničesar ne donajajo. In za nameček še to: podjetje v zadnjih nekaj letih za svoje delavce ni zgradilo niti enega stanovanja.

Čudno in zelo kratkovidno so gospodarile tudi tiste gospodarske organizacije, ki so kljub uveljavljanju nagrajevanja po vloženem delu (v minulih dveh letih) še vedno težile po prekvalifikacijah in zaposlovanju nove delovne sile. Ali res niso mogli presoditi, da bo spričo spodbudnejšega nagrajevanja nastopil problem odvečne delovne sile?

V takšnih gospodarskih organizacijah, kot smo jih omenili, morajo pač v zadregi, ki se bo še stopnjevala, iskati nek izgovor oziroma opravičilo za dosedanje neracionalno poslovanje. Najbolj enostavno je pač če zdaj vodilni uslužbenci napravijo za krivca nove instrumente. Vendar ali ne bi namesto tega, da se tako nepošteno perejo pred samoupravnimi organi, skušali vodilni uslužbenci z resnimi prizadevanji spremeniti organizacijo in politiko poslovanja.

Tiste organizacije, ki jim gre po novih instrumentih morda slabše kot popreje, pač ne smejo iskati rešitve izven podjetja. Nesmiselno bi bilo pričakovati, da bo prišlo do kakršnih koli olajšav pri delitvi dohodka oziroma do spremembe instrumentov. V takšnih organizacijah bodo pač morali temeljito razmišljati o odkrivanju notranjih rezerv. Lahko trdimo, da večina organov delavskega samoupravljanja že začneja s tovrstnim iskanjem.

Lep primer treznega investiranja in rekonstrukcije lahko najdemo v tovarni „Ilirija“ in v Tovarni vijakov, ki sta se odločili, da bosta postopno povečali proizvodne zmogljivosti, tako kot jima dopuščajo realne možnosti.

O zniževanju proizvodnih stroškov pa so očitno dodobra razmišljali v podjetju „Rožnik“, ki se ukvarja z modnim čevljarstvom. Uvedli so

proizvodnjo po principu tekočega traku. Na ta način bodo namesto kvalificirane in visokokvalificirane delovne sile, zaposlili nekvalificirane delavce.

Pohvale vredno je tudi resno razmišljanje o uvedbi poslovanja in nagrajevanja po ekonomskih enotah v Tobačni tovarni, v Elektroprenosu, Žičnici, Tovarni vijakov, v Iliriji in v nekaterih drugih podjetjih. Za pravilno vrednotenje pomena ekonomskih enot naj za primer povemo, da so po uvedbi ekonomskih enot v trboveljskem premogovniku ugotovili, da jih stanejo storitve lesnega obrata (ekonomske enote) 15 odstotkov več, kot če bi jim te storitve opravili v Krškem. Jasno je torej, da ekonomske enote obetajo lepo perspektivo glede odkrivanja notranjih rezerv. Po njihovi uvedbi se skoraj povsod pojavi odvečna delovna sila, gospodarske organizacije pa so spričo njih prisiljene k zboljševanju tehnoloških in proizvodnih postopkov in k izpopolnjevanju organizacije dela.

Drži, da sta zaradi novih instrumentov na območju naše občine precej prizadeta podjetja Utensilia in LIP Podpeč. Žal v teh dveh podjetjih do zdaj še ni bilo posebno velikih prizadevanj za odkrivanje notranjih rezerv in za zboljšanje organizacije dela.

V Ljubljanskih opekarnah so sicer med prvimi uvedli nagrajevanje po enoti proizvoda, vendar pa ne smatrajo za potrebno, da bi uvedli ekonomske enote, izvolili obratne delavske svete in jim dali tudi potrebno materialno osnovo. Tudi v gradbenem podjetju „Tehnograd“ so se doslej veliko premalo ukvarjali z organizacijo dela. Večino del sicer nagrajujejo po akordu, vendar se dogaja, da na posameznih gradbiščih tega podjetja skupine delavcev gledajo v zrak, ker ne vedo kaj bi počele. Ko smo predstavnike tega podjetja povprašali zakaj ne bi uvedli ekonomskih enot tudi na gradbiščih, so odvrnili, da to ni mogoče in da je sedanji način organizacije najprimernejši.

Navedli smo torej nekaj primerov dobrega in nekaj primerov slabega poslovanja. Z zadnjim bo treba seveda kar najhitreje prenehati, ker sicer obračun pred delovnimi kolektivi spričo zaostrovanja pogojev na tržišču, ne bo lahak.

Tudi gospodarske organizacije v naši občini imajo seveda precejšnje težave s pomanjkanjem obratnih sredstev. Le-ta jim tudi ne bo prinesel nihče izven podjetja, ampak bodo morali kolektivi razmišljati o povečanju obratnih sredstev iz lastnih finančnih virov. Težko je razumeti, da ob majhnih obratnih sredstvih nekatere gospodarske organizacije kopičijo v skladiščih tudi takšen material, ki ga je mogoče vsak dan — brez težav kupiti na tržišču.

O slabostih, ki so še v gospodarskih organizacijah, bodo morali samoupravni organi s političnimi organizacijami pošteno razmišljati. Novi instrumenti, oziroma izpopolnjeni gospodarski sistem daje namreč kolektivom veliko samostojnost pri odločanju, hkrati pa nalaga vsem gospodarskim organizacijam enake obveznosti do družbene skupnosti. Le od delovnih kolektivov samih bo torej odvisno s kakšnim uspehom bo poslovalo podjetje in kakšen bo osebni ter družbeni standard članov delovnih kolektivov.

J. M.

LM v naši občini in njene naloge

LMS kot najširša politična organizacija mladih, se vedno bolj uveljavlja in širi področje svoje aktivnosti. Svoj čas je bila njena glavna naloga politično-ideološko delo med mladino in občasno akcijsko in manifestativno ukrepanje. V skladu z novo vlogo političnih organizacij v našem družbenem življenju pa se je tudi aktivnost LM aktualizirala in približala reševanju problemov, kot so življenje komunne, učvrstitev delavskega samoupravljanja, šolska reforma in socialistična preobrazba vasi.

Pri vseh teh problemih ima LM še posebno važno vlogo zato, ker na eni strani z različnimi delovnimi oblikami vzgaja nove generacije v zavestne socialistične državljane, sposobne za sodelovanje v mehanizmu družbenega upravljanja, na drugi strani pa kot organizacija mladih že po svojem naravnem značaju pogumno kritizira pojave birokratizma in podobne nezdrave pojave, ki pri nas še obstajajo.

Zaradi vseh teh značilnosti in programskih načel naj bi še posebej uspešno delovala LM na področju občine, v ljudskem odboru in njegovih svetih, komisijah, na zborih volivcev, v krajevnih odborih in v stanovanjskih skupnostih. Z razvijanjem iniciative mladih v teh organih, z njihovo aktivnostjo in delavnostjo bo LM najlažje dosegla programske cilje.

Po združitvi občin Dobrova, Lj. Rudnik in Lj. Vič, imajo mladinske organizacije v naši občini 4616 članov. V občini je 21 vaških in terenskih aktivov, ki pa vsi, razen nekaj terenskih aktivov v Ljubljani životarijo, ker nimajo niti tako osnovnih pogojev za delo, kot so prostori za shajanje. Zato bo moral Občinski Komite LM skupno z Občinskim odborom SZDL pospešeno reševati vprašanje prostorov, brez katerih je uspešno delo zelo ovirano — delo klubov pa sploh nemogoče.

V Rožni dolini, kjer dobro deluje Klub mladih, se je izkazalo, da klub lahko uspešno usmerja

družbeno življenje, razen tega pa lahko zainteresira mladino za probleme celotne krajevne ali stanovanjske skupnosti.

Aktivov LM v podjetjih je 12 in združujejo 786 članov. Pogoji v katerih delajo ti mladi delavci niso ravno najboljše. Preko 160 mladih delavcev je podnajemnikov, ki morajo v prostem času delati za sobico ali posteljo; 200 je vozačev, ki se vsak dan vozijo domov. V marsikaterem podjetju tudi še obstajajo nezdrava in zastarela razmerja med mojstri in vajenci. Vse te probleme bo morala LM odpravljati bolj samoiniciativno kot do sedaj in bo morala zahtevati pri svojih akcijah več pomoči od ostalih družbeno-političnih organizacij. Posebno skrb bo morala LM posvetiti problemom kmetijskih delavcev. Predvsem bo treba zagotoviti delavcem na posestvih boljše življenjske pogoje, saj so na nekaterih obratih kmetijskega posestva Barje pogoji za življenje nemogoči. Do začetka sezone ni bilo niti dovolj primernih prostorov, v katere bi namestili delavce. Tri tričlanske družine stanujejo na primer v stanovanju, ki meri borih 26 m².

Organizacija LM je najmočnejša na šolah, saj je tam tudi večina članstva naše organizacije. Mladina na šolah se ne bavi samo s problemi idejne vzgoje dijakov, pač pa konstruktivno sodeluje pri odpravljanju problemov, ki nastajajo z novo šolsko reformo. Aktivni sodelujejo pri izdelavi novih učnih programov, pri izdaji skript itd. Šolska mladina pa sodeluje tudi pri reševanju raznih komunalnih vprašanj občine.

KAJ IN KJE BO DELALA MLADINA

... pri gradnji „Ceste bratstva in enotnosti“ bo sodelovalo 300 mladincev in mladink.

... pri melioracijskih delih v Horjulu bo delalo 500 brigadirjev in brigadirjk. V naselju bodo imeli več krožkov. Deležni bodo tudi drugih oblik družabnega življenja.

... mladina bo pomagala v mesecu maju in juniju pri gradnji športnih parkov na Viču in Rudniku.

Pripravimo se na praznovanje

Da bo praznovanje občinskega praznika in pa praznovanje 20-letnice revolucije tekom leta dovolj slovesno, moramo poskrbeti tudi za zunanji izgled naše občine. Zaradi izredne pomembnosti tega praznovanja bo potrebno aktivno sodelovanje vseh organizacij in prebivalcev občine.

Poleg lepote narave je treba še precej estetskega čuta. Poskrbeti bomo morali za ureditev in okrasitev spomenikov, spominskih plošč, grobov padlih borcev in herojev, vseh hiš, ulic, vrtov, parkov itd. Posluževali se bomo cvetja in zelenja; zgradbe in javne prostore bomo okrasili z zastavami ter s transparenti in parolami. Obledel ali celo raztrgane zastave kvarijo ugled in zato naj bi se takšne zastave nikjer ne pojavile.

SEJA ZBORA PROIZVAJALCEV OBČINSKEGA LJUDSKEGA ODBORA

V soboto, dne 29. aprila 1961, bo ob 8. uri v sejni dvorani ObLO Ljubljana-Vič Rudnik družba seja zbora proizvajalcev ObLO.

Za to sejo je predlagan naslednji dnevni red: Vpliv novih ekonomskih ukrepov na razvoj gospodarskih organizacij.

Na sejo so vabljene tudi predsedniki delavskih svetov in direktorji gospodarskih organizacij.

Delovni kolektivi za 1. maj

Kot vsako leto, tako se tudi letos člani naših delovnih kolektivov z bogatimi sporedi pridno pripravljajo na proslavo. Poleg tradicionalnega delavskega praznika 1. maja in 20-letnice revolucije jugoslovanskih narodov, bodo naši občani letos prvič praznovali in proslavljali tudi svoj občinski praznik — 27. april. Na ta dan pred dvajsetimi leti je bila, kot je znano, ustanovljena Osvobodilna fronta slovenskega ljudstva v hiši št. 3 na Večni poti.

Sindikalna podružnica prosvetnih delavcev na območju Rudnika, bo poleg ostalega organizirala ekskurzijo po poteh IV. in V. ofenzive (Sutjeska, Foča, Kalinovik). Pomena te ekskurzije ni potrebno posebej pojasnjevati.

Sindikalna podružnica doma gradbene srednje šole ima sicer malo članov, vendar pa ima izdelan bogat program proslave s petnajstimi točkami, ki jih bodo izvedli skupaj z gojenci doma.

Sindikalna podružnica „Modna oblačila“ oziroma njena dramska sekcija bo tudi organizirala proslavo. Strelska sekcija tega kolektiva bo sosednjim sekcijam napovedala tudi tekmovanje z zračno puško.

Bogat program pripravlja tudi sindikalna podružnica otroških vrtcev na območju Viča. Program bo v spremenjenih oblikah izveden v vsakem vrtcu posebej za osebje in pa posebej za gojence.

Sindikalna podružnica Metalurškega inštituta se pripravlja za inštitutski in medinštitutski šahovski turnir in za strelsko ter namizno-teniško tekmovanje. Odšli pa bodo tudi na izlet pod Prisojnik, kjer bodo izvedli smučarsko tekmovanje.

Sindikalna podružnica Študentskega naselja ni številna in zato bodo praznovali skupno s kolektivom Tobačne tovarne. Samostojno bodo organizirali izlet v Cerkljo in obisk znane partizanske bolnišnice „Franja“.

Podružnica osnovne šole Brezovica pripravlja program proslave, ki obsega 9 točk.

Podružnica prosvetnih delavcev na Dobrovi bo poleg običajnega programa organizirala izlet v Rog in tam obiskala znane partizanske postojanke. Tudi sindikalna podružnica „Organizator“ ima že izdelan program proslave.

Podružnica TSS — splošni oddelek bo organiziral proslavo za vso viško mladino v Gaberju. Sindikalna podružnica Mladinskega doma „Malči Beličeve“ bo poleg običajnega programa izvedla tudi izlet na Pohorje, tam obiskala znane partizanske kraje in si ogledala še tovarno TAM in HC Mariborski otok.

Prvi rezultati popisa prebivalcev

Pri popisu prebivalstva naše občine je sodelovalo skupno 230 oseb, od tega 195 popisovalcev, ki so spričo kratkega roka, ki je bil določen za popis, morali vložiti veliko truda.

Skupno je bilo popisanih 52.236 oseb, h katerim je treba prišteti še 3596 začasno prisotnih. Popis je pokazal, da je v naši občini 16.480 gospodinjstev. Od skupnega števila prebivalcev je 24.661 oseb moškega in 27.565 oseb ženskega spola. Prebivalcev, ki živijo samo od kmetijstva je 9593 (od tega 1026 v družbenem sektorju kmetijstva).

Pohod na Brezovici

Majhno, toda delovno društvo „Partizan Brezovica“, je 16. aprila priredilo miniaturni „Pohod ob žici“. S tekmovanjem so počastili občinski praznik in obletnice ljudske vstaje.

Tekmovalne proge so bile krajše, toda dovolj dolge, da so sodelujoči lahko preizkusili moči. Tekmovanja, ki je bilo nekakšna predpriprava za majski pohod „Ob žici okupirane Ljubljane“, se je udeležilo 46 ekip. Razen društev „Partizan“ iz Preserij, Borovnice, Loga, Brda in Polhovega Grada, so tekmovala tudi šolska društva. Vse proge razen članske, so bile dolge 5 km, slednja pa 10 km.

V vseh tekmovanjih so zmagali domačini, pri pionirskih ekipah pa se je izkazalo šolsko društvo iz Dobrove.

PIV

Ko številke ožive

Na obisku pri delovnem kolektivu „ILIRIJE“

Tovarna kemičnih izdelkov „Ilirija“ na Viču šteje prav gotovo med starejše ljubljanske tovarne, saj je minilo že polnih 52 let, kar je bila vpisana kot novoustanovljeno podjetje v register tovarn. Od svoje ustanovitve pa vse do današnjih dni je tovarna napredovala in rastla. Kljub sedanjim ureditvi in priljubljenosti med potrošniki njenih proizvodov, pa se kolektiv tovarne ni kdo ve kako povečal. Danes dela v tovarni kemičnih izdelkov „Ilirija“ na Viču skupno le 137 delavcev in uslužbencev.

Ko smo pred dnevi obiskali delovni kolektiv tovarne kemičnih izdelkov, nas je sprejel njen direktor Miro Turk, ki je na tem položaju že dolgih 12 let. Poprosili smo ga, naj nam o svojem kolektivu pove kaj več: kako dela, živi in napreduje. Tovariš Turk pa se je zamislil, potem nam smehnil in rekel:

„Predno bi vam začel pripovedovati, bi vam rad pokazal te tabele!“

Pred nas je postavil sedem tabel s samimi številkami in odstotki. Zazrli smo se v te številke in zdelo se nam je, da so začele oživljati ter govoriti o vsem, kar smo malo prej hoteli zvedeti od direktorja tovarne Mira Turka.

Morda smo imeli že pripravljen vprašanje, kakšna je njihova proizvodnja? Ali je v primerjavi s prejšnjimi leti porastla ali padla? Na vsa ta vprašanja pa nam je že vnaprej odgovorila prva tabela z naslovom:

BRUTTO PROIZVODNJA	
I. 1959	I. 1960
1.115.819,000 Din	1.447.923,00 Din
porast v enem letu 30 %	
332.104.000 ali	
TON 1.492	1.791
porast v enem letu	
za 299 ton ali = 20 %	

V letu 1959 je bila vrednost njihovih izdelkov ocenjena na 1.115.819.000 din — naslednje leto pa se je ta številka povečala za 30% ali na din 1.447.923.000. Tako se je skupna vrednost proizvodnje povečala kar za 332.104.000 din, s čemer se ne more pohvaliti vsak delovni kolektiv.

Če bi vrednost njihove proizvodnje spremenili v tone, tedaj bi lahko videli, da so proizvedli v tovarni kemičnih izdelkov „Ilirija“ na Viču leta 1959 1492 ton raznih izdelkov in leta 1960 kar 1791 ton. Tako so v enem letu povečali svojo proizvodnjo za 299 ton ali 20%.

Naslednja tabela z naslovom: PROIZVODNJA PO ODDELKIH pa nam pove, v katerem oddelku so bili bolj marljivi, opiroma, kako so se povečale potrebe po posameznih izdelkih. Najbolj zgovoren dokaz, da so se začele žene vse bolj lepoticiti in negovati svojo kožo, bi nam dal vsekakor oddelek za kozmetiko. Ta je izdelal v letu 1959 za 311.292.000 din vrednosti izdelkov in naslednje leto 1960 že za 487.388.000 din ali kar za 56% več od prejšnjega leta.

PROIZVODNJA PO ODDELKIH	
1959	1960
KOZMETIKA	
311.292.000 Din	487.388.000 = 56
KEMIČNI ODD.	
688.221.000 Din	843.682.000 = 21
POLIRNE PASTE	
50.160.000 Din	61.090.000 = 21
GLAVNIK	
PROIZVODNJA	
ISTA	

Kemični oddelek je povečal svojo proizvodnjo v teh letih za 21% in prav toliko so dosegli v oddelku polirne paste. Le proizvodnja glavnikov je ostala na isti ravni.

Ker je proizvodnja v tovarni kemičnih izdelkov vsekakor občutno narastla, nas je zanimalo,

kakšen dohodek so si potemtakem ustvarili. Tudi odgovor na to vprašanje smo lahko razbrali iz tabele.

Leta 1959 je delovni kolektiv tovarne ustvaril 243.600.000 din dohodka — leta 1960 pa že 328.187.000 din dohodka, kar pomeni za 35% več, kot prejšnje leto. S tem v zvezi so se povečali tudi osebni dohodki delavcev in uslužbencev. Tako so se osebni dohodki povečali od skupnih 67.008.000 din v letu 1959 na 84.800.000 din v letu 1960 ali za 26%. Povprečna plača na enega delavca je bila 16.310 din — čez leto dni pa je narastla na povprečje 20.554 din ali za 26%. Seveda je s tem porastla tudi življenjska raven članov delovnega kolektiva. Tudi tovarna je dobila tako več sredstev, ki jih lahko nudi tudi delovnemu kolektivu bodisi v obliki gradnje stanovanj, bodisi s prispevki za počitniško skupnost. V začetku julija, ob dnevu vstaje, bo dograjen pri njih stanovanjski blok s šestimi stanovanji. Pa tudi drugače skrbi vodstvo tovarne za svoje delavce. Tako je za prevoz delavcev od doma do službenega mesta in obratno, izdalo podjetje leta 1959 okoli 131.000 din za prevozne stroške in leta 1960 pa kar 564.000 din ali 33% več kot minulo leto.

Svojega počitniškega doma sicer še nimajo, so pa vključeni v počitniško skupnost na Viču. V okviru te skupnosti se lahko poslužujejo doma na Malem Lošnju.

Da bi omogočili delavcem boljše in lažje delo, so povečali v tovarni kemičnih izdelkov tudi svoja obratna sredstva. Vrednost njihovih obratnih sredstev je porastla od 258.384.000 din v letu 1959 na 308.035.114 din v letu 1960. S tem se je povečal seveda tudi količnik od 4,31 na 4,70.

Kljub temu, da so svoje izdatke krili iz lastnih skladov, ki so se povečali v minulih dveh letih za 32%, pa je porastel njihov čisti dohodek za 29 odstotkov.

K takšnemu uspehu tovarne je vsekakor veliko pripomoglo tudi nagajevanje po učinku, kar je prav lahko razbrati iz tabele porasta storilnosti. Tako je kemični oddelek povečal svojo storilnost na 100,4%, oddelek kozmetike na 115,4%, oddelek polirne paste na 113,2% in oddelek glavniki na 108%. Povprečje storilnosti pri njih se je torej povečalo na 107%.

Le bolezenski izostanki posameznih delavcev so malce previsoki, posebno če pomislimo, da so takšnim izostankom dostikrat krivi tako imenovani „plavi“. Izostankov do 7 dni je bilo pri njih za 5938 ur — izostankov nad 7 dni pa kar za 23.758 ur. Vseh izostankov z dela je bilo za skupno 29.696 ur, kar je vsekakor občutno prevelika številka, saj odpade na vsakega posameznega zaposlenega delavca v tovarni kar petnajst izgubljenih dni.

In kakšni so načrti delovnega kolektiva tovarne kemičnih izdelkov „Ilirija“ v prihodnje?

Predvsem bodo krepili združno tovarištvo, saj je prav v iskrenem tovarištvu moč ter polet kolektiva.

Trudili se bodo, da bi še bolj povečali svoje osebne prejemke s tem, da bodo povečali delovno storilnost in si tako zagotovili še nadaljnje zboljšanje življenjske ravni.

V načrtu pa imajo tudi rekonstrukcijo svoje tovarne, ki je predvidena v prihodnjih letih, v kolikor jim bodo to dopuščale finančne možnosti. Prav zaradi tega so si izbrali geslo: Svetli, zdravi prostori — večja storilnost!

Tudi mi lahko pritrdimo v tem pogledu delovnemu kolektivu tovarne kemičnih izdelkov „Ilirija“ na Viču, ter mu želimo kar najlepše uspehe pri njegovem bodočem delu.

Delovni kolektiv tovarne kemičnih izdelkov „Ilirija“ na Viču pa želi ob delovnem prazniku — prvem maju — svojim odjemalcem, posebno pa svojim soobčanom mnogo uspehov pri njihovem delu ter pri skupni gradnji socialistične domovine.

Naša komuna izhaja redno vsak mesec.
Letna naročnina znaša 300 din. Cena posameznemu izvodu je 20 din.
Naročila sprejema uprava Naše komune
Trg Mladinskih delovnih brigad 7

Sprejet je letošnji družbeni plan

Le ob resnih prizadevanjih in ob sodelovanju vseh činiteljev komune bo plan v celoti uresničen

Občinski ljudski odbor Ljubljana-Vič-Rudnik je na 2. ločeni seji občinskega odbora in zbora proizvajalcev dne 30. III. 1961 po daljši razpravi sprejel družbeni plan občine Ljubljana-Vič-Rudnik za leto 1961. Ob upoštevanju gospodarskega stanja in možnosti razvoja se predvidevajo v letu 1961 na območju naše občine naslednje naloge:

1. Povečanje proizvodnje in storilnosti dela v vseh gospodarskih panogah.

2. Nadomeščanje zastarelih strojnih naprav s sodobnejšimi in modernejšimi stroji, uvajanje mehanizacije, gradnja novih gospodarskih objektov — zlasti v kmetijstvu, razširitev zmogljivosti trgovine, gostinstva in obrti.

3. Izboljšanje življenjske ravni delovnih ljudi

Družb. bruto proizv.	1959	1960	1961	Indeks	60/59	61/60
Skupaj	19.197.272	22.688.722	25.805.074	118	114	
družbeni sektor	16.078.506	19.205.789	22.326.301	120	116	
zasebni sektor	3.118.766	3.482.933	3.478.773	112	99.7	
Narodni dohodek						
Skupaj	8.934.547	11.097.380	12.660.369	124	114	
družbeni sektor	7.066.896	9.038.861	10.614.972	128	118	
zasebni sektor	1.867.651	2.058.519	2.045.397	110	99.7	

Po posameznih gospodarskih dejavnostih se poveča družbeni bruto proizvod takole:

V gradbeništvu za 24%, v industriji za 17.2%, v obrti družbenega sektorja za 20%, v trgovini za 9%, v gostinstvu družbenega sektorja za 14%, v zasebnem za 4% in v komunali za 7%. V celoti se bo družbeni bruto proizvod povečal v družbenem sektorju za 16%, v zasebnem sektorju pa se bo znižal za 0.3%.

Vrednost proizvodnje se bo v letu 1961 povečala za 17.2% ali po vrednosti od 12.3 milijarde v letu 1960 na 14.5 milijarde v letu 1961, v kmetijstvu in združništvu za 9.3% v primerjavi s proizvodnjo v letu 1960, proizvodnja gozdnih sortimentov za 7%, v gradbeništvu se poveča vrednost gradbenih storitev za 480.8 milijonov ali za 19%, v prometu bo vrednost bruto proizvoda znašala v letu 1961 92.9 milijona pri 65 zaposlenih. V trgovini na drobno in v trgovini na debelo bo blagovni promet v letu 1961 znašal 8.435 milijonov, kar je za 475 milijonov več kot v letu 1960, promet v gostinstvu se bo povečal za 13%, po vrednosti bo torej za 53.6 milijona večji kot leta 1960 in bo v letu 1961 dosegel 454.4 milijone dinarjev. V obrti družbenega sektorja se ceni povečanje proizvodnje in storitev za 20% ali za 532.7 milijonov dinarjev, to je od 2.624.6 milijona na 3.157.4 milijona dinarjev. Zasebna obrt bo povečala vrednost obrtnih storitev za 2—3%, komunalna podjetja pa za 7% pri neizpremenjenemu številu zaposlenih.

Razpoložljiva sredstva investicijskega sklada znašajo 160.2 milijona. Od teh sredstev je 44.6 milijonov dinarjev namenjenih oz. namensko vezanih za gradnjo omrežja za nizko napetost električnega toka na območju občine. Preostali del pa bo razporejen takole:

- za IEV — obrat Horjul — tranša v 1961 10 milijonov,
- za nadaljevanje gradenj trgovine v Rožni dolini 12.2 milijonov,
- za nadaljevanje gradnje trgovskega centra v Rožni dolini 9 milijonov,
- za podvoz na Titovi cesti 9.8 milijonov,
- za zdravstveni dom Vič — posojilo občini 15 milijonov,
- za Trg na debelo 1.2 milijona.

Iz preostalih sredstev bodo dodeljena nova posojila za osnovna sredstva zlasti za razvoj obrti (9.6 milijona), za razvoj gostinstva (6.1 milijona), 42.6 milijona pa se bo porabilo prvenstveno za obratna sredstva tistim gospodarskim organizacijam, ki bodo dokazale največjo ekonomičnost in rentabilnost in za druga posojila, ki bodo med letom najnujnejša in bodo v skladu s perspektivnim planom občine.

Občinski stanovanjski sklad bo v letu 1961 imel po cenitvah okrog 510 milijonov dinarjev dohodka. Sredstva bodo uporabljena:

- za obveznosti v zvezi z industrijo gradbenega materiala 17 milijonov,
- za obveznosti za gradnjo šol 12 milijonov,
- obveznosti za stanovanjsko gradnjo po dovoljenih posojilih iz leta 1960 — 338 milijonov,
- za nova posojila za stanovanjsko gradnjo v letu 1961 102.8 milijona,
- za gradnjo poslovnih prostorov 39.5 milijonov,
- za druge izdatke sklada 6 milijonov.

s tem, da se gradijo stanovanjski bloki, servisne delavnice in storitveni obrati, predvsem v stanovanjskih skupnostih. Graditi in rekonstruirati pa bo treba tudi komunalne objekte in graditi še naprej šolske objekte.

4. Razpoložljiva investicijska sredstva za gospodarske in negospodarske investicije vlagati tako, da bo dosežen najboljši učinek glede na obseg in rentabilnost proizvodnje in družbenega standarda.

5. Krepiti še naprej delavsko in družbeno upravljanje.

V letu 1961 pričakujemo naslednje povečanje družbenega bruto proizvoda in narodnega dohodka (v 000):

Družb. bruto proizv.	1959	1960	1961	Indeks	60/59	61/60
Skupaj	19.197.272	22.688.722	25.805.074	118	114	
družbeni sektor	16.078.506	19.205.789	22.326.301	120	116	
zasebni sektor	3.118.766	3.482.933	3.478.773	112	99.7	
Narodni dohodek						
Skupaj	8.934.547	11.097.380	12.660.369	124	114	
družbeni sektor	7.066.896	9.038.861	10.614.972	128	118	
zasebni sektor	1.867.651	2.058.519	2.045.397	110	99.7	

V občinskem cestnem skladu bodo v letu 1961 na razpolago sredstva v višini 69. milijonov. Sredstva tega sklada se bodo porabljala samo za redna vzdrževanja in rekonstrukcije občinskih cest ter pripadajočih objektov. Iz sredstev sklada bodo dobili tudi krajevni odbori 5 milijonov dinarjev za nabavo materiala in za vzdrževanje cest ter drugih komunalnih naprav. Gospodarske organizacije pa bodo imele v letu 1961 približno 1000 milijonov dinarjev v svojih skladih, ki jih bodo porabile za kar najhitrejšo in najracionalnejšo povečanje proizvodnje. Poleg tega pa bodo vzporedno z razvojem proizvodnje skrbale tudi za gradnjo objektov družbenega standarda.

Plan obeta minimalno povečanje zaposlenih (za 819 oseb), kar znaša le 11%. Narodni dohodek pa se bo povečal za 17.4%; kar pomeni, da se bo morala produktivnost dela povečati za 6—7%.

Za šolstvo je po družbenem planu za gradnjo ter adaptacije na razpolago 284 milijonov dinarjev. Od tega bo šlo za gradnjo šol v Trnovem, na Rudniku, Brezovici in na Vrhovcih 276 milijonov, za adaptacijo šole na Igu in Preserju 5 milijonov in za stroške programov in načrtov za nove šole in otroške vrtce 3 milijone. Gradnja in razširitev šol bo financirana iz občinskega šolskega sklada.

Za zdravstveno službo bo potrošeno skupno 62.2 milijona dinarjev. Sredstva so določena za preventivno zdravstveno službo, za zdravljenje nepremožnih, za prispevke socialnega zavarovanja kmetovalcev in za brezplačno zdravljenje tistih bolezni, katerih zdravljenje je po veljavnih predpisih za državljane brezplačno.

Za pospeševanje množične kulture in prosvete je s proračunom občine določenih 3.5 milijona dinarjev za kritje stroškov pri vzdrževanju kulturno-prosvetnih objektov in za manjše prispevke kulturno-prosvetni dejavnosti. Del sredstev, ki jih kulturno-prosvetna društva in organizacije potrebujejo za svoje delovanje, si bodo zagotovila deloma s svojim delom, deloma pa s prispevki drugih organizacij. Za glasbeno šolo je na razpolago 16 milijonov dinarjev proračunskih sredstev, za Delavsko univerzo pa 4 milijone dinarjev.

Za telesno vzgojo je namenjenih 7.5 milijona dinarjev, tako, da si bodo morala pretežni del finančnih sredstev društva in organizacije prekrbeti same. Za delo na kopališču Kolesija bodo na razpolago sredstva iz mestnega sklada za preprečevanje alkoholizma v znesku 8 milijonov in sredstva iz republiških skladov v višini 5 milijonov dinarjev. Tudi za gradnjo športnega parka v Gerbičevi ulici je predvidenih 7 milijonov iz sklada za preprečevanje alkoholizma.

Za potrebe socialnega varstva je namenjenih 50 milijonov dinarjev, ki bodo porabljeni za podporo vseh vrst (19.9 milijonov) in za oskrbnine v soc. zavodih, za rejništva ipd. (5.5 milijonov). Razen teh sredstev pa je v proračunu določenih še 3 milijone dinarjev za mlečne kuhinje.

Sredstva komunalnega prispevka in prispevka gospodarskih organizacij se bodo usmerjala namensko po predvidenem planu. Dohodki od komunalnega prispevka v višini okoli 30 milijonov dinarjev bodo porabljeni izključno za gradnjo komunalnih objektov in naprav. V letošnjem letu bo treba določena območja mestnega dela urbanistično obdelati, zlasti Tržaško cesto, Rožno dolino,

V nedeljo, dne 23. aprila 1961 je bila na Kureščku otvoritev planinskega doma z odkritjem spominske plošče.

Na tem kraju je pred vojno stala koča, ki so jo požgali Italijani. V letih 1941—1942 je bilo tu shajališče prvih partizanskih borcev s tega področja, posebno junaške Mokrske čete. Tu je osvobodilna misel združila prebivalce okoliških vasi na prvem mitingu avgusta 1941, jih pritegnila k splošni ljudski vstaji in jih popeljala v boj za osvoboditev izmučenega slovenskega naroda, v boj za zmago in priznanje človeških pravic.

Izvoljeni so novi zadružni svetli

Dne 16. in 23. t. m. so zadružniki kmetijskih zadrug in člani delovnih kolektivov KZ volili svoje zastopnike v nove zadružne svete. Udeležba na voliščih je bila zelo dobra, kar je vsekakor rezultat skrbnih volilnih priprav in dobre izbire kandidatov.

Volilne priprave so potekale v utrjevanju združenih kmetijskih zadrug, ki so s svojimi poslovnimi enotami in obrati postale važen činitelj nadaljnje preobrazbe našega kmetijstva. Najboljša udeležba je bila na volišču KZ Ig, kjer je volilo 100% zadružnikov. Na območju Lanišča je volilo 94% zadružnikov, na Dobrovi 96.5%, v Preserju 93.4% v Laščah pa 98.2%.

Mirje, Trnovo, Kolesijo in Dolenjsko cesto. Za naselja Brdo, Vrhovci, Brezovica — del, Dobrova, Polhov Gradec, Horjul, Ig, Skofljica in Vel. Lašče bo treba izdelati s krajevnimi organi programske osnove; za ožji mestni del pa že izdelane programe utrditi z definitivnimi zazidalnimi načrti, ker bo le na ta način možno v prihodnjih letih načrtno usmerjati stanovanjsko, gospodarsko in komunalno gradnjo. V letu 1961 bodo imele prednost že začete gradnje objektov, nova gradbišča pa se bodo odpirala le v manjši meri.

V letu 1961 bo treba nadaljevati že začeta dela tam, kjer so prebivalci posameznih krajev vložili svoja sredstva v obliki prostovoljnega dela ali pa v obliki krajevnega samoprispevka. V družbenem planu so predvidena velika dela, zato bo treba pritegniti k sodelovanju tudi prizadete gospodarske organizacije in ustanove. (vzdrževanje cest, gradnja stanovanj, ureditev ulic, kanalizacijskega omrežja, vodovodnega omrežja in javne razsvetljave).

V občini je po statutu 28 krajevnih odborov in 10 stanovanjskih skupnosti. Ti organi so bili do sedaj deležni premajhne skrbi glede finančnih sredstev in v organizacijskem pogledu. Za pravilno in nemoteno poslovanje bodo dobili iz občinskega proračuna potrebna finančna sredstva s katerimi bodo samostojno razpolagali za določene namene in krajevne potrebe. S tem v zvezi pa bo treba prenesti v upravo krajevnih odborov in stanovanjskih skupnosti še nekatere pristojnosti.

Družbeni plan je torej zelo, zelo pester, pa tudi zahteven. Treba bo vložiti precej napora in sredstev, potrebno pa bo tudi tesno sodelovanje vseh faktorjev, da bo plan v celoti realiziran.

V prihodnji številki odgovori volilecem in program perspektivnega razvoja

Krajevni odbori v luči komunalnega sistema

Ce ocenjujemo delo krajevnih odborov v naši občini, lahko na splošno ugotovimo, da so se krajevni odbori že izkazali kot najprimernejši organi za opravljanje drobnih lokalnih zadev, ki spadajo v pristojnost občine pa jim ljudski odbor sedanje velike občine ne more posvečati dovolj velike pozornosti. V naši občini obstaja 28 krajevnih odborov. Vsak odbor šteje pet do devet članov. Število krajevnih odborov je določil ljudski odbor s statutom, ki je bil sprejel na seji obeh zborov dne 11. III. 1961.

Vemo, da je poseben pomen krajevnih odborov v tem, da so le-ti sposobni aktivizirati prebivalstvo in mobilizirati sredstva prebivalstva za najrazličnejše krajevne akcije.

Doslej so mnogi krajevni odbori ob sorazmerno majhni pomoči občine napravili velika dela, ki jih občina s svojimi sredstvi sama ne bi mogla opraviti. Zlasti pomembni so dosednji uspehi pri gradnji in vzdrževanju krajevnih cest, mostov, javnih vodovodov, kanalizacije, elektrifikacije in tako naprej. Se mnogo je teh drobnih del, ki so jih krajevni odbori samoiniciativno s pomočjo državljanov opravili brez kakršne koli finančne pomoči občine. Krajevni odbori so se torej uveljavili predvsem na tistih področjih dela, kjer lahko nastopajo samostojno kot organ družbenega samoupravljanja, to je pri delih, ki pomenijo neposredno korist za prebivalce določenega naselja. Na drugih področjih pa seveda krajevni odbori še ne dosegajo tolikšnih uspehov.

Delovni rezultati krajevnih odborov pa seveda niso v vseh krajih enaki. Na splošno bi lahko ugotovili, da sta za nedejavnost nekaterih krajevnih odborov dva razloga: prvi je personalnega, drugi pa materialnega značaja. Ponekod nimajo primernega kadra, ki bi bil sposoben aktivizirati prebivalstvo za opravljanje skupnih nalog kadra, ki bi znal prikazati državljanom pomen in koristi določene akcije in bi znal državljanke zainteresirati. Le solidno in uspešno delovanje krajevnih odborov lahko jamči, da v naši veliki občini ne bodo zapostavljeni oddaljeni — izven središča občine ležeči kraji.

Z dosedanjim delom krajevnih odborov ne moremo biti še povsem zadovoljni. Prav zato bo za njihovo večje uveljavljanje potrebna stalna skrb vseh oblastnih in političnih forumov v občini. Zavedati se moramo, da brez solidnega delovanja krajevnih odborov ne more biti pravega napredka na podeželju.

Kako so zastavile sekcije SZDL v Trnovem

Krajevni odbor SZDL Trnovo je po spremembi statuta, ki so ga sprejeli na V. Kongresu SZDL Jugoslavije ustanovil tri sekcije.

Ustanovili so sekcijo za zunanje-politični pregled, sekcijo za družbeno upravljanje in komunalne zadeve in sekcijo za urbanistično ureditev na teritoriju krajevnega odbora SZDL Trnovo.

Krajevni odbor SZDL je za vse te sekcije imenoval tudi tri do petčlanske sekretariate. Ti naj bi pripravili delovne programe in sklicali sestanke državljanov, ki so pripravljeni sodelovati v posameznih sekcijah.

Sekcija za zunanje-politični pregled je že imela dva sestanka, ki so ju pripravili s sodelovanjem Delavske univerze ObLO Ljubljana-Vič-Rudnik. Res je, da je bila prvič udeležba bolj majhna, vendar je mogoče upati, da se bo z dobro pripravljenim delom stanje postopoma izboljšalo.

Tudi sekcija za družbeno upravljanje in komunalne zadeve je že imela dva sestanka. Z rezultati obeh sekcij torej še ne moremo biti zadovoljni, ker še nista uspeli pritegniti k delu širšega kroga članov izven odbora.

Sekcija za urbanistično ureditev se do sedaj še ni sestala. Sekretariatu namreč še ni uspelo pritegniti potrebnega števila sodelujočih. S tem ni rečeno, da bo sekretariat pri tem obstal, pač pa se bo lotil aktivizacije vseh tistih državljanov, ki so za to dejavnost zainteresirani.

Da bi omogočili sodelovanje vseh zainteresiranih ljudi, bodo krajevni odbori SZDL oziroma sekretariati omenjenih sekcij organizirali v maju razgovore o posameznih problemih.

Razumljivo je, da bodo sekcije obstajale le toliko časa, dokler ne bodo odstranjeni problemi, ki se nanašajo na posamezne dejavnosti obstoječih sekcij.

Čas in kraj sestankov bo KO SZDL pravočasno objavil.

R. Č.

sirati za skupna dela. Primanjkuje pa tudi še finančnih sredstev, ki bi jih občina morala zagotoviti krajevnim odborom za naloge, ki so hkrati tudi naloge občine. Sredstev vendarle mora biti toliko, da zadoščajo vsaj za najnujnejša dela. Praksa kaže, da državljanje ob malenkostni podpori občine po navadi ne drže rok križem, pač pa da se z vso vneto lote akcij, ki jih smatrajo za potrebne.

Upamo, da bodo z letošnjim proračunom občine dobili krajevni odbori več finančnih sredstev in da bodo zato v letošnjem letu še bolj zaživeli tako, da ne bo krajevnega odbora, ki bi mu lahko očitali nedelavnost.

Ne glede na različne uspehe krajevnih odborov v posameznih krajih je že povsem jasno, da so postali krajevni odbori nepogrešljiv sestavni del politično-samoupravnega mehanizma občine. V krajih kjer ni bilo krajevnih odborov in tam, kjer odbori niso uspešno delovali, se dobro čuti, da je po formiranju velikih občin nastala določena praznina. Občina se je odmaknila od prebivalstva in njena iniciativa zdaj brez krajevnega odbora ne prihaja zadosti do izraza. Občinski ljudski odbor in politične organizacije imajo v takih primerih odločno premalo stikov z državljanji. Zaradi stalnosti nekaterih nalog je torej krajevni odbor nepogrešljiv izvrševalec komunalnih in drugih del v določenem krajevnem okolišu.

Maršal Tito med mladino v mladinskem letovišču naše občine — v Rovinju.

Letovanje pionirjev naše občine

Komisija za letovanje pri Zvezi prijateljev mladine ima polne roke dela, saj pripravlja letovanje za preko 750 pionirjev in mladine.

Obmorsko letovanje bo v Rovinju, višinsko pa v Logu pod Mangartom. V prvi izmeni v Logu pod Mangartom od 1. junija dalje bodo predšolski otroci. Nadaljnje štiri, ki bodo trajale po 21 dni pa bodo tvorili pionirji in mladina.

Kot kaže je letos za letovanje precej zanimanja, saj je prijavljenih že veliko otrok.

Da bi poživili kulturno-zabavno življenje na letovanjih, bodo ustanovili klub vzgojiteljev na letovanjih. Občinski odbor Zveze prijateljev mladine že zbira prijave prosvetnih delavcev in vseh članov DPM, ki imajo veselje do dela z otroki na letovanjih.

Nova balinarska steza na Viču

Za rekreacijo starejših članov skrbijo zlasti balinarska društva. Pri občinski zvezi je registriranih pet klubov, ki se jim je nedavno pridružil še BSK Primorje. Klub ni imel svojega igrišča in zato je s svojimi člani zgradil v Čolnarski ulici novo tekmovalno stezo. Igrišče je vredno 150.000 dinarjev.

Ob otvoritvi je bil turnir, na katerem so se moštva razvrstila takole: BSK Šiška, Primorje I, Obnova, Primorje II in Partizan Vič.

Občinska zveza za telesno vzgojo Vič-Rudnik je novemu društvu poverila častno nalogo — organiziral bo občinsko tekmovalno praznik. Na tekmovalju 23. t. m. bodo sodelovala vsa društva, prvaku pa bo občinska zveza podelila pokal.

PIV

Jugoslovanske pionirske igre

Kaj pripravljajo pionirji za počastitev praznika?

Pevska revija bo ena za območje Rudnika, ena pa za območje Viča in Dobrove. Na teh revijah bo sodelovalo preko 1230 pionirjev.

Glasbena šola Vič-Rudnik bo priredila dne 25. aprila produkcijo v Filharmoniji z naslovom: „Iz težkih dni v svobodo“.

II. osemletka na Viču je pripravila proslavo 10-letnice Kajuhovega odreda ter kulturni večer skupno z Zavodom za slepo mladino. S svojim programom pa bodo gostovali tudi v domu onemoglih na Bokalcu.

I. osemletka na Viču pripravlja večjo prireditev ob 50-letnici šole in 20-letnici revolucije. Dramatski krožek tega odreda pa je gostoval v St. Jerneju, na Turjaku in v Velikih Laščah.

Partizan na Viču je že izvedel uspelo akademijo, na kateri so sodelovali vsi oddelki društva, 23. aprila pa bo v Trnovem akademija vseh osmih Partizanskih društev naše občine.

V vseh šolah bodo izvedli proslave praznika vstaje in prvega občinskega praznika.

V prvomajskih praznikih bodo v šolah razstave zbranega gradiva: „Iz našega kraja — predvsem in časa N.B.“, ponekod pa bodo razstavili izdelke tehničnega pouka in krožkov.

Pohoda „Ob žici okupirane Ljubljane“ se bo udeležilo 280 ekip ali 1350 pionirjev. Pionirji iz Zavoda za slepo mladino se bodo pohoda udeležili 100%. Poleg tega pohoda bosta še sektorski pohod pionirjev na Rudniku in na Brezovici.

V šoli „Oskar Kovačič“ bo športno tekmovanje pionirskih ekip naše občine. Pomerili se bodo v streljanju, namiznem tenisu in v odbojki. Najboljši bodo prejeli prehodne pokale.

Dne 23. aprila bo občinski šahovski moštveni pokalni brzoturnir v dvorani Tobačne tovarne.

Pionirski odredi, ki imajo svoja glasila pripravljajo za praznik slavnostne številke.

V dogovoru z organizacijo Zveze borcev, obiskujejo šole borci NOV in tolmačijo pionirjem dogodke iz težkih dni ter svoje doživljanje.

Pionirski odredi pa skrbijo tudi za spomenike NOB, oskrbujejo igrišča, obrezujejo grmičevje in čistijo sadno drevje.

Društvo prijateljev mladine terena Malči Beličeve bo 23. t. m. s kulturnim programom otvorilo svoje igrišče.

Šahovske sekcije sindikalnih podružnic pa se bodo udeležile šahovskega tekmovanja s šestimi

Pionirji pri obrezovanju sadnega drevja

člani na treh šahovnicah v dvorani Tobačne tovarne, pod vodstvom mojstra Antona Preinfalka.

Navedli smo samo nekatere od številnih proslav, ki bodo v mesecu aprilu.

Naša komuna v ljudski revoluciji

Branko Božič

Začetki NOB na Viču

Dne 25. marca 1941 je jugoslovanska vlada podpisala na Dunaju pogodbo, s katero je pristopila k znani trojni pogodbi, ki so jo jeseni 1940. podpisale Nemčija, Italija in Japonska. Spritno te sramotne pogodbe so se začeli vsi jugoslovanski narodi upirati. Val silnih demonstracij je dosegel vrhunec 27. marca, ko je bil vržen režim kneza-namestnika Pavla Karadžordževića in vlade Cvetković-Maček.

Hitler je 27. marec razumel kot udarec svoji politiki, zato je 6. aprila 1941 s pomočjo Italije in Madžarske napadel Jugoslavijo.

V Sloveniji je prišlo do popolnega zloma jugoslovanske vojske 10. aprila. Posebna motorizirana enota XI. italijanskega armadnega korpusa je 11. aprila prodrla po Tržaški cesti in popoldne zasedla Ljubljano. Pred cerkvijo na Viču se je italijanski vojski poklonil ljubljanski župan doktor Adlešič in ji izročil mesto. Ljudje so molče in s sovraštvom gledali nove gospodarje, ki so se šopirili po ljubljanskih ulicah. Buržuazija, ki je izdala lastni narod, se je klanjala fašističnim osvajalcem in lezla v novo narodno izdajstvo. Vse je kazalo, da ni nobene rešitve, nobenega izhoda. Toda vsi niso mislili tako. V najbolj usodnih dneh je bila KPS tista, ki se je odločila za borbo z okupatorjem.

Centralni komite Komunistične Partije Slovenije je imel v aprilskih dneh leta 1941 dvoje velikih nalog: združiti do tedaj politično razcepljeni slovenski narod v enotno borbena fronto in ga popeljati v boj. Ze 27. aprila 1941 je bila ustanovljena Protiimperialistična fronta na Večni poti 3, na stanovanju Josipa Vidmarja. Ustanovnemu sestanku so prisostvovali Boris Kidrič, dr. Aleš Bebler in Boris Zihlerl, kot zastopniki komunistične partije, Tone Fajfar kot zastopnik krščanskih socialistov, Jože Rus kot zastopnik demokratičnega krila Sokolov in Josip Vidmar, dr. Franc Sturm in dr. Ferdo Kozak kot zastopniki slovenskih kulturnih delavcev.

Na seji je bil sprejel program Protiimperialistične fronte: združitev vseh naprednih sil za boj proti okupatorju, osvoboditev in združitev slovenskega naroda in nastanek nove Jugoslavije na osnovi enakopravnosti vseh narodov in ljudske demokracije.

Temeljito oceno stanja v deželi in možnosti za uresničitev programa Protiimperialistične fronte je dala širša partijska konferenca, ki je bila 1. in 2. junija 1941 v Ivačičevi vili v Mencingarjevi ulici 29. Konference so se udeležili Boris Kidrič, Edvard Kardelj, Miha Marinko, Boris Kraigher, Franc Leskovšek, Vida Tomšič, Tone Tomšič, dr. Aleš Bebler, Sergej Kraigher, Slavko Slander, Boris Zihlerl, Miloš Zidanšek in drugi — skupno 27. članov Centralnega komiteja. Na seji so sprejeli najvažnejše sklepe za organiziranje vstaje v Sloveniji.

Po ustanovitvi Osvobodilne fronte Slovenije je Partija hitro širila ustanavljanje terenskih in krajevnih odborov OF. Na Viču se je rajonski odbor OF formiral že junija leta 1941 v hiši Franca Velkavrh na Vrhovcih. V njem so bili: Maks Nahtnik, sekretar odbora, Jože Kopitar, Milan Česnik, Peter Bratkovič, Franc Velkavrh in Franc Alič. Delovno področje je bilo zelo obširno in je obsegalo zahodni del Ljubljane od začetka Tržaške ceste, levo stran ob Gradaščici, Rožnik, Večno pot, Brdo do Dolomitov in naselja Brezovico, Drenov grič, Vnanje in Notranje gorice. Rajon je mejil na Trnovo, Center, Šiško, Dobrovo in Vrhniko.

Člani odbora so si razdelili rajon takole: Maks Nahtnik je bil odgovoren za vso Rožno dolino in Brdo, Milan Česnik za Vrhovce in Dobrovo, Peter Bratkovič za tovarne in podjetja v rajonu, Franc Velkavrh za Polhov Gradec, Jože Kopitar za Brezovico in Drenov Grič, Franc Alič za Vnanje in Notranje gorice do Podpeči.

Rajonski komite KPS v rajonu Vič-Glince so po okupaciji sestavljali: Maks Nahtnik, Jože Kopitar in Milan Česnik, ki je kasneje postal sekretar komiteja. Julija 1941 je bila organizirana celica KP, katere člani so bili: Milan Česnik — sekretar, Stane Baraga in Stane Pogačar. Oktobra se je formirala druga celica v kateri so bili: Peter Bratkovič — „Žvone“, Rudolf Škrabelj, Anton Černe in Ivan Čuk. Tretja celica je nastala decembra 1941. Člani te so bili: Adolf Campa,

KPS za Trnovo je nastal avgusta 1941. Sekretar Albin Prebil in Franc Požrl. Rajonski komite tega komiteja je bil litograf Jože Borse, člana pa Franc Kimovec-Ziga in Martin Gorišek. V prvem rajonskem odboru OF je bil sekretar Franc Kimovec-Ziga, člani pa Ernest Eyper, Filip Sever, Milan Košak in Jože Mali.

Po ustanovitvi rajonskih odborov OF se je mreža odborov OF hitro širila. V tovarnah, podjetjih in na terenih so bili že v juniju in v juliju 1941 organizirani prvi odbori, sestavljeni največ iz treh do štirih članov, najbolj zanesljivih in predanih ljudi, ki so jih vodili člani KP. Prvi odbori so bili v Produktivni zadrugi ljubljanskih mizarjev Vič-Glince, v tovarni „Pekatec“, v tovarni Vojnovič, v tovarni „Ilirija“, v tovarni mesnih izdelkov „Slamič“ in v Tobačni tovarni.

Do meseca julija je bila zaključena prva organizacija po terenih. Prvi terenski odbori OF so bili na Tržaški cesti, Glincah, na starem Viču, v Novi vasi, v Stan in domu, v Rožni dolini, v Trnovem in v Koleziji. Ti odbori so se kasneje skoro v celoti spremenili v kvartne odbore.

Odbori OF so bili že poleti 1941 izredno aktivni. Prvo nalogo — zbiranja orožja so uspešno opravili. V mizarški zadrugi je za to delo odgovarjal Adolf Campa. Orožje, med katerim so bile vse mogoče vrste pušk, pištole, ročne granate itd., so skrivali pod lopami in kopami lesa. Franc Strukelj-Krepki, kasneje Kidričev osebni spremljevalec, doma iz Stranske vasi pri Dobrovi, je to orožje prevažal z vozičkom z javke na javko. Poleg Campe so akcije vodili še Maks Pečar iz Črnuč — narodni heroj, Peter Bratkovič, Franc Prebil, Andrej Peterca in drugi.

Junija 1941 so se ustanovljale tudi že prve borbene skupine iz katerih se je razvila Narodna zaščita. Konec septembra 1941 je bil organiziran prvi odhod v partizane. Javka ali takozvana „plackomanda“ je bila v gostilni Amerika. Mobilizacijo in odhod v partizane sta vodila Tone Dolinšek in Jože Kopitar.

Prva velika akcija Narodne zaščite je bila novembra 1941. Tedaj je NZ prenesla orožje iz Vrhovcev v Dolomite. Pri akciji so sodelovali „Rudi“ Dolničar — komendant, Milan Česnik, Peter Bratkovič, Jože Kopitar, Franc Alič, Janko Mandič, Stane Baraga, Ivan Legiša in drugi. Naslednjo veliko akcijo je Narodna zaščita na Viču opravila za proslavo 1. decembra, ko je s člani terenskih in tovarniških odborov preplavila terene z letaki in napisi po zidovih. V Rožni dolini in na Rožniku pa so izobesili partijske in slovenske zastave.

Od pomladi 1941 je KP na območju Viča organizirala široko mrežo javk in organizacij za zbiranje materiala za Dolomitski bataljon — kasneje odred. Za vojno intendanco je bil odgovoren v rajonu Adolf Campa-„Janez“, ki je bil direktno vezan na glavnega intendanta mesta Ljubljane Viktorja Markiotti-„Slobodina“. Glavna javka je bila od leta 1941 trgovina Pirnat na Tržaški cesti. Druga pa v Mizarški zadrugi Vič. V obeh je bilo spravljenega ogromno materiala, obleke, hrane, obutve, cigaret, ciklostil papirja, orožja, municije ter raznega tehničnega materiala. Ves ta material so po kanalih na Viču spravljali v Dolomite. Javko v Mizarški zadrugi je vzdrževal Andrej Peterca — poslovođa delavnice. Po liniji OF v rajonu je drugo skupino vodila rajonska intendantka Slava Mlekuž-„Osa“. Ostale javke so bile še: „Rdeči konzum“ na Tržaški cesti, Malči Belič, Stane Pogačar, Jože Langof, trafika na Cesti v Rožno dolino, Adolf Campa, Fran Prebil, Gostilna „Amerika“, Milka Mahnič, trafika nasproti gostilne „Amerika“, „Milarna“ ob Tržaški cesti (sedaj stavba „Zičnice“), Andrej Kristof, gostilna „Novak“ na Viču in trafika Stan in dom ob Tržaški cesti. Pri Romanu Golobu na Mirju so že poleti 1941 zbirali sanitetni material dr. Beblerjeva, dr. Sernečeva, Majda Golobova in Ivan Matko. Preko Viča, zlasti skozi blok na Tržaški in Dobrovske cesti, so iz ljubljanskih bolnišnic prepeljali velike količine sanitetnega materiala predvsem šoferji reševalne službe v Ljubljani, ki so vozili v mesto bolnike in imeli prost prehod.

Organizacija Osvobodilne fronte je konec leta 1941 in v začetku leta 1942 dosegla svoj vrhunec. Terenski in kvartni odbori OF so bili skupno s celicami KP, SKOJ-jem in Narodno zaščito povezani v Rajonski in Mestni odbor OF. Gospodar položaja ni bil več okupator, ampak OF, ki je zajela v svoje delo vsako ulico in vsako hišo.

Sklepi 27. aprila ter 1. in 2. junija so dobili vso podporo ljudstva, ki je šlo enotno v boj za nacionalno in socialno osvoboditev.

☆ Brdo pred 20 leti ☆

Na prijaznem gričku nad Vičem leži delavsko naselje Brdo. Večina prebivalcev si je pred vojno služila kruh v opekarnah. Ni čudno, če so se Brdnčani med prvimi odzvali klicu novoustanovljene OF. Oklenili so se je in dali že v prvih mesecih po njeni ustanovitvi prve borbe. Pri velikem spopadu z Italijani pri Ložu so že sodelovali borci iz Brda. Ko je okupator zamrežil Ljubljano, je ostalo Brdo zunaj bloka. Tako je postalo predstraža Dolomitskega odreda. Mladina in tudi starejši moški so se pridruževali borecem, žene so pridno šivale, prale, zbirale material, ter skrbele za bolne in ranjene partizane. Predobro so se vsi zavedali, da brez osvobodilne borbe ne more biti svobode.

To aktivno delo za narodno-osvobodilno gibanje pa ni ostalo prikrito okupatorju in domačim izdajalcem. Okupator je pričel s kazenskimi pohodi, aretacije so se vrstile druga za drugo. Jemali so ljudem živež, zapirali bloke, mladino pa po sili vključevali v fašistično organizacijo GIL. Hišne preiskave so bile na dnevnem redu.

V noči od 17. na 19. november 1941 so fašisti prvič obkolili Brdo. Ob tej priliki so aretirali 34 fantov in mož. Po več mesečnem trpljenju in mučenju so priredili znani „Brdenski proces“. Na cirkuški razpravi so domači prvič videli uklepnjene svoje, vse blede in pohabljenе. Enemu se je zaradi mučenja omračil um. Gotovo je marsikomu še v spominu izid tega procesa. Dva sta bila obsojena na smrt, 16 na dosmrtno ali večletno ječo, ostali pa na konfinacijo in internacijo. Po tej veliki razpravi so se na Brdu vrstile še nove aretacije. Ljudi so pretepali, zapirali, delali hišne preiskave in plenili stanovanja.

Tako je prišel 23. julij 1942, ko so nič hudega sluteče Brdnčane naenkrat obkolili. Po vasi je završalo: „Fašisti so zopet tu, na Vrhovcih gori“. S strahom so se žene z otroci zatekle v hiše, med njimi je bilo tudi nekaj mož, ki so verjeli besedam Graziolijske in Gambare, da je vsak varen življenja, kogar bodo našli doma. Na srečo večina mož ni verjela okupatorju, ampak so zbežali v gozd in si tako rešili življenja. Pijana fašistična drhal je navalila v domove in pričela pleniti borno imetje vaščanov. Na Prevalju so zagorele prve hiše, nato v Kolajbovi ulici, Belčevem in Cesti na Vrhovce. Hišo za hišo je objemal plamen. Nič ni pomagal jok otrok in prošnje mater-žena, surovo so jih suvali in pred njihovimi očmi morili njihove očete, može in sinove. Ni jim bilo dovolj, da so jih ustrelili, ne, še prebadali so jih z bajoneti in tolkli s puškinimi kopiti. Še sedaj se ti ob spominu na te trenutke nehotestisne pest. Marsikatera žena, dekle, mati zajoka ob spominu na izgubo očeta, sina ali moža. Vsakega moškega, ki so ga dobili doma so ustrelili ali pobili kot žival.

Po končanem pokolu so mrtvece naložili na avtomobile, na nje nametali ukradeno živino, koze in prašiče in se s huronskim vpitjem odpeljali. Eno žrtev pa so pozabili odpeljati. Mrtvece so na viškem pokopališču zmetali preko zidu na kup. Potem so se vsi okrvavljeni rjoveče-prepevajoč odpeljali skozi Vič v kasarno. Ognjeni zublji so uničili do tal 25 hiš, pet hiš je bilo delno požganih, izropanih in deloma požganih stanovanj pa je bilo 51. Pobili in postrelili so 15 moških in dve ženski.

Kot odgovor na vsa grozodejstva okupatorja in domačih izdajalcev so se domačini še bolj oklenili osvobodilne fronte. Niso klonili, temveč so se prekaljeni v trpljenju borili za zmago delavskega razreda. Še z večjo odločnostjo so delali in pomagali borecem NOB. V partizane so odhajali novi borci in borke. V času narodno-osvobodilne borbe je Brdo dalo: 42 borcev in bork, 53 prebivalcev je bilo interniranih in konfiniranih, 55 jih je bilo v zaporih, 4 pa so bili v delavskih taboriščih.

Svoja življenja je dalo 10 borcev, 26 jih je bilo ustreljenih, 7 jih je umrlo v internaciji, 4 pa so bili pogrešani v NOV in v taboriščih.

Zrtve, ki jih je dalo ljudstvo za novo Jugoslavijo niso bile zaman. Uspehi socialistične družbe nam to pričajo.

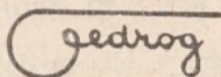
Jernej Čertanc

Vsem
delovnim ljudem
naše občine iskreno čestitajo
k občinskemu prazniku
27. aprilu in k 1. maju

Delovni kolektivi:

Čevljarna Rožnik
Gostilna Trnovo
Gostilna Vrhovci
Gostilna Nova vas
Lesno podjetje Žaga Kozarje
Gostilna Glince
Gostilna Rudničan
Tesarstvo Ižanska cesta
Gostilna Viška kuhinja
Gostišče Krim
Gostilna Dolenje
Dur Mercator
Gostilna Ob Ljubljani
Mesarija Ig s poslovalnico
v Podpeči
Buffet ob Gradaščici
Gostilna Vrhničan
Gostilna Zeleni log
Buffet Zelena trata

DELOVNI KOLEKTIV VEDROG

industrije parfumerijskih, kozmetičnih in kemičnotehničnih izdelkov Lavrica pri
Ljubljani želi vsem občanom in delovnim ljudem naše domovine blagostanje in
srečo ter veliko delovnih uspehov ob prvem občinskem prazniku in 1. maju

Kovinska industrija Ig

čestila vsem državljanom ob prvem
občinskem prazniku 27. aprilu in 1. maju
Delovni kolektiv kovinske industrije Ig izdeluje vse
vrste kovinske embalaže

Galjevica-Ljubljana

čestita vsem državljanom
ob 27. aprilu in 1. maju.
Izvršuje vlivanje barvnih
kovin, izdeluje okvirje za
slike in razna tapetniška
in mizarska dela

Prvomajske pozdrave vsem borcem za
socializem in čestitke ob občinskem
prazniku 27. aprilu žele vsem občanom

Kmetijska zadruga Ig
Kmetijska zadruga Lanišče
Kmetijska zadruga Velike Lašče
Kmetijska zadruga Dobrova
Kmetijska zadruga Podpeč-Preserje

Delavni kolektiv lesnopredelovalne
industrije Podpeč čestita k občinskemu
prazniku in k 1. maju - prazniku dela

K OBČINSKEMU PRAZNIKU
IN PRAZNIKU DELA ČESTITAJO

BUFFET POD ROZNIKOM
GOSTILNA ROŽNIK
GOSTILNA PRI „ČADU“
GOSTILNA PRI KATRCI
GOSTILNA PRI POKU
KRAJEVNA MESARIJA BREZOVICA
BUFFET PRI ROTARJU
MEHANIKA TRNOVSKA 2
GOSTILNA PRI ZABARJU
BUFFET POD HRIBOM
KRAJEVNA MESARIJA HORJUL
GOSTILNA PRI PREBILU, HORJUL
GOSTILNA PRI PRATKARJU, HORJUL
GOSTILNA PRI KRONI,
POLHOV GRADEC
GOSTILNA NA GLINKU
GOSTILNA KEPEC, BREZOVICA
GOSTILNA TRNOVO

Prvomajski pozdrav in čestitke ob 27. aprilu pošilja vsem
državljanom občine Vič-Rudnik

SPLOŠNO KLJUČAVNIČARSTVO LJUBLJANA

Ljubljana, Gosposka 22

ki izdeluje opremo za vse vrste klasičnih kuhinj in samopostrež-
nih restavracij

OB PRVEM MAJU IN OBČNSKEM PRAZNIKU 27. APRILA
ČESTITAJO VSEM DELOVNIM LJUDEM NAŠE KOMUNE

DELAVSKA UNIVERZA,
OBČINSKI ODBOR RDEČEGA KRIZA,
OBČINSKI ODBOR ZVEZE VOJASKIH VOJNIH INVALIDOV, _____
SVET SVOBOD IN PROSVETNIH DRUSTEV,
OBČINSKI ODBOR REZERVNIH OFICIRJEV IN PODOFICIRJEV,
OBČINSKA ZVEZA ZA TELESNO VZGOJO,
OBČINSKA STRELSKA ZVEZA,
OBČINSKA ZVEZA PRIJATELJEV MLADINE,
DRUŠTVO INŽENIRJEV IN TEHNIKOV OBČINE VIČ-RUDNIK in _____
OBČINSKA GASILSKA ZVEZA VIČ-RUDNIK

Nasvefi kmetovalcem

Pridelovanje hibridne koruze

Z uporabo hibridnega semena smo v zadnjih letih v Sloveniji, pa tudi na območju občine, dosegli mnogo večje pridelke kot z navadnimi sortami koruze. Niso bili redki primeri, da je bilo pridelano 70 ali 80 q zrnja na ha. Razen po svoji rodovitnosti se hibridne sorte odlikujejo tudi po večji odpornosti proti poleganju, suši in raznim boleznim.

Iz dosedanjih uspehov, ki smo jih dosegli z uvajanjem sodobnejše agrotehnike izhaja, da je tudi pri nas možno povečati pridelek koruze, da pa zaradi napak v pridelovanju, izostajajo pričakovani uspehi. Napake v pridelovanju, ki se pri nas najčeste pojavljajo so: slabo kaljivo seme, pomanjkljiva obdelava in gnojenje, prerana setev v hladno zemljo, prerodka setev itd.

Koruzi zahteva srednje težko, globoko zemljo. Že jeseni je treba zemljo preorati, jesensko brazdo pa obdelamo spomladi s krožno in z navadno brano. Hibridne sorte bogato obrodijo le, če je zemlja dovolj in pravilno pognojena. Pridelek 70 q zrnja na ha izčrpa iz zemlje 200 kg dušika, 75 kg fosforne kisline in 220 kg kalija. Naše zemlje so na splošno revne po hranljivih snoveh. Zato moramo uporabiti na hektar, da bomo dosegli visok pridelek zrnja, 300 q hlevskega gnoja, 400–500 kg dušičnih gnojil (20%), 400 do 500 kg fosfornih (16%) in 300–350 kg kalijevih gnojil (40%). Pri uporabi nitrofoskala 10 : 10 : 20 pa potrosimo na ha 650–750 kg gnojila. Večji del fosfornih in kalijevih gnojil oziroma nitrofoskala bomo zaorali, manjši del pa pred setvijo zabranali. Ko je koruza visoka tričetrt do enega metra potrosimo pod list okoli 250–300 kg nitromonkala (kalkamonsapetra). Pri trošenju nitromonkala pod list pazimo, da ne požgemo rastlin.

Kljub gnojenju ne bomo dosegli maksimalnega pridelka, če bo posevek prerodek. Na hektar mora rasti pri sortah: Wisconsin 270 in Pioneer 396 okoli 64.000 do 65.000 rastlin. To število rastlin bomo dobili, če bo razdalja med vrstami okoli 70 cm v vrsti pa 22 cm.

Pri ročni setvi potrebujemo okoli 35 do 40 kg semena na hektar, pri setvi z žitnimi sejalicami pa okoli 55 kg. Globina setve naj bo 4 do 5 cm. Sejemo, ko je zemlja dovolj ogreta (ko ima okoli 10°C), to je konec aprila ali v začetku maja. Prerana setev je neprimerna na težjih in vlažnejših zemljah! Seme naj bo pred setvijo razkuženo z živosrebrnimi preparati: Ceretanon, Agroranon in z lindanom (na 100 kg semena — 200 g).

Pred vskalitvijo ter po vskalitvi, ko ima koruza dva do tri liste, posevek pobranamo z lahko brano. Koruzo vsaj dvakrat okopljemo, ko je visoka okoli 10 cm, oziroma okoli 50 do 75 cm. Okopavati moramo plitvo (do 5 cm), da ne poškodujemo korenin. Pri prvem okopavanju posevek tudi razredčimo. Zadnje čase se vedno bolj uveljavlja zatiranje plevela s herbicidi. Za zatiranje plevelov v koruzi uporabljamo herbicide: Deherban, Fernoxone (1,5 kg na ha), Simazin itd.

Koruzo škropimo ko je 15 do 20 cm visoka. Ob škropljenju naj bo toplo in suho vreme. Simazin škropimo (4 kg na ha) le v času med setvijo in vskalitvijo, zemlja pa naj bo ob škropljenju vlažna, lahko tudi dežuje po škropljenju.

Kadar uporabljamo herbicide za zatiranje plevelov, ne smemo po koruzi sejati detelj, lahko pa sadimo krompir, pšenico in grašico.

Hibridno seme daje visoke pridelke samo prvo leto, zato moramo vsako leto nabaviti originalno seme!

ŠKROPLJENJE SADNEGA DREVJA

Priporoča se škropljenje sadnega drevja v času cvetenja ali po njem, ko večina cvetnih listov odpade, s Cosanom, Thiovitom ali Dithanom (0,3%), z dodatki Systox (0,05%), Metasystox (0,1%) ali Tedion (0,15%).

S škropljenjem s temi sredstvi zatiramo škrlup, monilijo, kaparje, listne uši, rdečega pajka, brstne sukače itd.

LASTNIKI GOZDOV!

Komisija za sečna dovoljenja pri ObLO Ljubljana-Vič-Rudnik razpisuje redno vlaganje prošnji za sečna dovoljenja v gospodarskem letu 1961/62. Rok vlaganja prošnji je od 1. do 31. maja 1961. Prošnje bo mogoče vložiti na Krajevnih uradih, na sedežih Kmetijskih zadrug in na sedežu ObLO Ljubljana-Vič-Rudnik, kjer bodo zainteresenti dobili tudi potrebne obrazce.

REVIJA PEVSKIH ZBOROV

V združeni občini je bila revija pevskih zborov na dveh krajih zaradi obširnosti terena in velikega števila prijavljenih pevskih zborov. V počastitev občinskega praznika je na reviji sodelovalo preko 30 zborov z nad 1400 pevci. Nepozabni so prizori, ko je na stotine mladih grl prepevalo borbene in narodne pesmi. Revija je bila 24. aprila v Tobačni tovarni, 25. aprila pa na Rudniku v dvorani SZDL. 29. t. m. bo občinska zveza „Svoboda“ priredila revijo „Svoboda in prosvetnih društev“. Upajmo, da nas tudi ta ne bo razočarala.

PIV

Iz dela organizacije RK

Uspela krvodajalska akcija

Z združitvijo občine se je zelo povečalo število članov, ki jih vključuje občinska organizacija RK, popestrila pa se je hkrati tudi organizacijska problematika. Delo je treba zdaj usmerjati tako, da ustreza specifičnostim posameznih območij.

Poglavitne naloge RK so splošno znane. Naj jih v kratkem navedemo: Zdravstvena vzgoja prebivalstva, prostovoljna služba prve pomoči, nega bolnika v družini, borba proti tuberkulozi, boj proti alkoholizmu, krvodajalska akcija, male asanacije, šolske mlečne kuhinje in socialno-zdravstvena pomoč, skratka — povsod in na vsakem koraku je potrebna dejavnost RK.

Nemogoče bi bilo v tem kratkem sestavku opisati vse dosedanje delo in lepe načrte naše organizacije, zato se bomo omejili ne na nekaj najvažnejših akcij zadnjega časa.

Predvsem velja omeniti krvodajalsko akcijo, ki smo jo izvedli od 23. februarja do 3. marca. Kaj pomeni organizirati krvodajalsko akcijo vedo samo tisti, ki so s plemenitimi krvodajalci vred v njej sodelovali. Že boj proti zastareli miselnosti, da je odvzem krvi škodljiv, je prva začetna težava pri izvedbi. Na srečo sta zdravstvena prosveta in moderna znanstvena medicina spodbili to zmotno mišljenje in sami krvodajalci so priče, da odvzem krvi ne škoduje. Krvodajalska akcija je lepo uspela, saj je iz območja občine Vič prišlo na odvzem krvi preko 1300 darovalcev, iz bivše občine Rudnik pa nad 500. Na Dobrovi bo krvodajalska akcija v mesecu avgustu. S tolikšnim številom krvodajalcev se lahko ponaša le malo občinskih organizacij RK. Velika zasluga za to gre terenskim aktivistom RK, ki so z osebnim stikom pridobivali darovalce krvi. Nič manjša pa ni zasluga vodstev posameznih kolektivov, ki so s svetlim vzgledom pokazali pot od besede do dejanja in občinskega sindikalnega sveta, ki se je s kolektivi dogovoril glede prekinitve dela in plačila zamujenega časa.

Posebno važna naloga RK je zdravstveno prosvetljevanje. Številna predavanja, ki so bila

Sprašujemo in odgovarjamo

Kako priti do primernih prostorov

V dnevi, ko se vsa domovina pripravlja na proslavo 20-letnice vstaje, želi tudi SZDL Preserje, kjer se je že leta 1941 močno razmahnilo partizansko gibanje, čim bolj slovesno proslaviti to obletnico in občinski praznik. Krajevni odbor SZDL je razporedil delo po sekcijah, ki so že pričele s pripravami. Tako se je prosvetna sekcija povezala s pionirsko in mladinsko organizacijo in skupaj pripravila program za proslavo. Mladina bo na predvečer občinskega praznika zakurila več kresov. Sekcija za komunalno dejavnost bo poskrbela za okrasitev spomenikov in grobov padlih borcev.

Pri KO SZDL deluje tudi kmetijska sekcija. Ta se je posebno v zadnjem času močno zavzela, da so volitve v zadrugne svete uspešno zaključili, udeležba na njih je bila 95 odstotna.

Vključ izredni volji do dela pa se srečujemo s težkimi problemi. Tako na primer nimamo potrebnih prostorov za sestanke. Tudi ostale organizacije imajo iste težave. Še vedno ni rešeno vprašanje, ki je bilo mnogokrat obravnavano na zborih volivcev — prostori za trgovino. Dosedanji trgovski prostori so namreč v kritičnem stanju, ker ne odgovarjajo sanitarnim predpisom.

Odbor SZDL je mnenja, da bi ta problem in problem prostorov za družbene organizacije lahko rešili. V domu TVD Partizana Preserje bi uredili trgovino, v prostorih, kjer je zdaj trgovina pa bi lahko uredili prostor za družbene organizacije.

Odboru SZDL priporočamo, da tudi za reševanje vprašanja prostorov za družbene organizacije, trgovino in za ostale potrebe, formirajo sekcijo pri KO SZDL, ki bi temeljito analizirala kritično stanje in predlagala rešitev Občinskemu ljudskemu odboru. V sklop teh vprašanj spada tudi ureditev in adaptacija prepotrebne telovadnice za Partizan in šolo, ki je v neposredni bližini. Ob aktivnem sodelovanju vseh državljanov in ObLO bi prav gotovo našli še v tem letu ugodno rešitev.

spremljana s filmi so naletela na lep sprejem med člani in nečlani RK. Zasluga za to gre predvsem dobri organizaciji terenskih odborov in prizadevnim predavateljem, ki so v poljudni obliki predavali o najbolj aktualnih boleznih.

Skrb za nego bolnika v družini, je glede na obremenjen posteljni fond v naših bolnišnicah in v zdravstvenih ustanovah tudi potrebna. Našo javnost bomo zato zainteresirali za nove tečaje, ki jih pripravljamo.

Tudi v boju proti alkoholizmu smo precej napredovali. V zdravstvenem domu Vič uspešno deluje zdravstvena posvetovalnica za alkoholizmane. Moderen način zdravljenja in hvaležnost ozdravljenih nam zagotavljata, da se bo ta dejavnost še bolj razširila.

Navedli smo samo nekaj primerov iz naše dejavnosti, od časa do časa pa se bomo še oglašali s poročili.

Mnogoboj

Med najbolj množična tekmovanja štejemo mnogoboj, pri katerem sodelujejo vse šole.

V počastitev „Dneva mladosti“, se bo tudi letos mladina zbrala na stadionu „Svobode“, kjer bo pomerila svoje moči v tekih, skokih, plezanju ter v igri „med dvema ognjema“. Lanski občinski prvak je bila II. osnovna šola Vič. Organizacijo letošnjega tekmovanja pa je prevzela I. osnovna šola Vič.

Šolska društva se skrbno pripravljajo za tekmovanje, na katerem se bodo potegovala za osvojitve prehodnega pokala „sveta za šolstvo“ ObLO Ljubljana-Vič-Rudnik.

PIV

UREJUJE UREDNIŠKI ODBOR:

Vlado Zorž, France Jeras, Tone Urbič, Dušan Mole in Emil Zirkovnik

Tiska Tiskarna šolskih delavnic tehniških šol v Ljubljani